

Dodatek.

Rozhodnutí nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího v kárných věcech soudců, advokátů a notářů.

Čís. 54 dis.

Jde o pouhou nepřistojnost, nikoliv o služební přečin, zamítl-li soudce žádost o milost a vyzval odsouzeného k nastoupení trestu, nevyhověv z pouhé nepozornosti (nikoliv vědomě) příkazu ministerstva spravedlnosti podle § 411 posl. odst. tr. ř.

Soudce na odpočinku nemůže býti trestán pro nepřistojnost, již se dopustil za své činné služby.

Rozdíl mezi služebním přečinem a pouhou nepřistojností.

(Rozh. ze dne 9. února 1928, Ds I 28/27.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací nevyhověl stížnosti vrchního státního zastupitelství v Praze do usnesení vrchního zemského soudu v Praze jako soudu kárného ze dne 23. prosince 1927, jímž bylo odepřeno zahájení kárného vyšetřování.

O d ů v o d n ě n í:

Soudci, jenž byl dán na svou žádost na odpočinek a sprostěn činné služby dne 31. srpna 1926, dává se za vinu, že za své činné služby u okresního soudu v P. roku 1923 nedbal výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 7. března 1923, jímž mu byl dán podle § 411 posl. odst. tr. ř. příkaz, by o žádosti za milost zavedl řízení, podal dobrozdání, spisy předložil předepsanou cestou a trest, nebyl-li dosud nastoupen, až na další nevykonával, nýbrž že usnesením ze dne 27. března 1923 žádost za milost zamítl a vyzval žadatele k nastoupení trestu. Kárný soud první stolice odepřel zahájení kárné vyšetřování, vycházeje z názoru, že jde o pouhou nepřistojnost, že však pořádkové tresty lze ukládati podle § 4 kárn. zák. čís. 46/1868 ř. zák. a § 74 org. zák. jen soudcům v činné službě. Stížnost (§ 14 odst. prvý kárn. zák.) napadá názor kárného soudu jak co do kvalifikace činu, tak co do otázky, zda lze uložit pořádkový trest také soudci na odpočinku. Leč v obou směrech neprávem. Obvi-

něný, byv vyslechnut dne 24. června 1927 udal, že se na to již nepamatuje, jak se stalo, že žádost za milost zamítl a že příkazu ministerstva spravedlnosti nevyhověl. Není-li tu podkladu pro domněnku, že soudce nedbal příkazu vědomě a že se takto libovolně uchýlil od předpisu § 411 posl. odst. tr. ř. (§ 46 soud. instr. čís. 81/1853 ř. zák.), nutno vycházeti z předpokladu, že se tak stalo z pouhé nepozornosti a že soudce jen nevěnoval dostatek píle vyřízení dotyčné věci (§ 47 soud. instr.). Jest to tím spíše možné, že, jak vidno z dotyčného trestního spisu, byla bezprostředně před tím usnesením vrchního zemského soudu v Praze ze dne 20. února 1923 zamítnuta žádost téhož odsouzeného za milost, o kteréžto žádosti bylo konáno důkladné šetření. Mohl se tedy obviněný domnívati, přehlédli-li nový poukaz podle § 411 tr. ř., že jest věc již vyřízena. Kárný zákon pro soudce nestanoví přesné hranice mezi služebním přečinem a pouhou nepřístojností. Jest tu podle § 2 kárn. zák. přihlížeti ke způsobu, stupni, opakování a přitěžujícím okolnostem porušení povinnosti a jest ovšem také hleděti ke kárným trestům podle § 6 kárn. zák., z nichž jde na jevo, že služební přečin jest tu tehdy, je-li soudcovo jednání takového rázu, že by již nemohl býti ponechán na svém dosavadním služebním místě nebo ve službě vůbec. Posuzuje-li se čin obviněného s těchto hledisek, jest jej pokládati za pouhou nepřístojnost. Stížnost ovšem míní, že prý soudce porušil služební povinnost ve dvou směrech a že služební poklesek opakoval tím, že později dne 3. dubna 1923 dal soudní kanceláři příkaz, by zjistila, zda odsouzený trest nastoupil a že prý toto provinění mělo vážné následky, protože si odsouzený musil trest odpykati a byl prý »bezprávně po dlouhou dobu (14 dní) obmezen na své osobní svobodě«. S těmito vývody nelze souhlasiti. Příkaz kanceláři byl jen nutným důsledkem prvního usnesení, jímž soudce, zamítnuv žádost za milost, vyzval současně odsouzeného, by trest nejdéle do 3. dubna 1923 nastoupil, a tuto lhůtu podle své povinnosti v patrnosti měl. Odsouzený nebyl obmezen v osobní svobodě »bezprávně«, nýbrž vytrpěl trest, jenž mu byl pravoplatně uložen a to ještě ne týmž okresním soudem, nýbrž až soudem odvolacím. Na udělení milosti — o níž jest ostatně pochybno, zda by mu byla bývala udělena — neměl právního nároku.

Avšak kárnému soudu první stolice jest přisvědčiti také v tom, že zákon ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. neskytá podkladu pro názor, že i soudce na odpočinku má býti trestán pro pouhou nepřístojnost, které se dopustil za své činné služby. Zákon vůbec nemá předpisů o kárném řízení proti soudcům na odpočinku. Jak již vyloženo, nejde tu o služební přečin, kterýžto případ se neřeší, nýbrž o pouhou nepřístojnost. Pořádkové tresty, uvedené v § 3 kárn. zák. (napomenutí a důtka) mají ukládati podle § 4 téhož zákona představení soudce mocí práva dozorského (§ 74 org. zák.). Ježto soudce na odpočinku ani nemá představeného ani nepodléhá dozorčímu právu, není tu v tomto směru orgánu, který by mu pořádkový trest uložil. Podle § 22 kárn. zák. může ovšem i kárný soud uložit v kárném nálezu pořádkový trest, neshledá-li v porušení povinnosti služební přečin. Avšak není důvodu zaváděti kárné řízení proti soudci na odpočinku jenom za tím účelem, by se jí (tedy jaksi oklikou)

zjistilo, že se obviněný dopustil nepřístojnosti v takovém případě, jako jest souzený, kde již předem je nepochybné, že jde leda o nepřístojnost. Dlužno ostatně uvážiti, že účelem pořádkových trestů jest jednak odplata za porušení povinnosti menšího rázu, jednak výstraha před opět-ným služebním poklesem. To i ono poukazuje na soudce v činné službě a druhý účel mohl by se týkati jen jeho. Jest nepochybné, že rozvinutí celého kárného řízení se všemi předepsanými formalitami, ztrátou času a náklady jen k cíli napomenutí nebo důtky pensistovi nebylo by ani zdaleka úměrné výsledku, který by z takového postupu mohl vyplynouti. Služební pragmatika ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák. má o úřednících na odpočinku zvláštní předpisy v §§ 153 až 155, které však neplatí podle čl. I. uv. zák. pro soudce. Avšak přes to lze z tohoto zákona pro otázku vyvoditi aspoň tolik, že zákonodárce, předepsav podle § 153 čís. 1 kárné stíhání pensistovo toliko pro služební přečin, spáchaný za činné služby (§ 87 posl. věta), nechtěl je rozšířiti také na pouhé nepřístojnosti ve službě. Není důvodu, by se nedostatek jakýchkoli obdobných předpisů v kárném zákoně vykládal pro soudce přísněji, než zákonodárce v jiném zcela obdobném zákoně pro ostatní úředníky výslovně stanovil.

Čís. 55 dis.

Jde o služební přečin, nikoliv o pouhou nepřístojnost, trval-li vyšetřující soudce tvrdošíjně při soustavném nedbání služebního předpisu také ještě po opětných výstrahách svých představených, ba i po upozornění a rozkazu radní komory, a zmařil-li svým odporem provedení příkazu presidia vrchního zemského soudu, by byl o svém postupu (při propouštění obviněných z prozatímní uschovací vazby) zodpovědně vyslechnut.

(Rozh. ze dne 17. února 1928, Ds II 1/28.)

N e j v y š š í s o u d jako kárný soud odvolací vyhověl, slyšev generální prokuraturu, stížnosti vrchního státního zástupce do usnesení kárného senátu vrchního zemského soudu v Brně z 20. ledna 1928, jímž bylo upuštěno od zavedení kárného vyšetřování proti Františku O-ovi a ponecháno jeho potrestání pro služební nepřístojnost podle §§ 2 a 4 zákona z 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. přednostovi okresního soudu v P., změnil napadené usnesení v ten rozum, že se podle § 13 zákona z 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. zavádí kárné vyšetřování proti Františku O-ovi proto, 1. že jako soudce pověřený přípravným vyhledáváním v trestních věcech u okresního soudu v P. v letech 1926 a 1927 si soustavně proti § 4 prov. předp. k trestnímu řádu a § 13 jedn. řádu nevyžadoval souhlas přednosty soudu ku propuštění zatčených obviněných z prozatímní uschovací vazby a při tomto svém postupu setrval i po upozornění a příkazu radní komory krajského soudu v Olomouci z 11. prosince 1926 a 27. prosince 1926 a opětovných upozorněních přednosty